

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

Unà cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

De SS. Missae Sacrificio Juxta Ritum Romanæ Ecclesiæ offerendo - Unà
cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1676

Pars III. Ab oratione Dominica usque ad finem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48307](#)

P A R S III.

AB ORATIONE DOMINICA
USQUE AD FINEM.

123. Per omnia sœcula
sœculorum.

123. Cooperto Calice, ado-
ratoque Sacramento, erigit
se, & manibus extensis hinc
inde super Altare intra Cor-
porale positis, dicit intelligi-
bili voce: *per omnia &c.*

124. Oremus. Præce-
ptis salutaribus moniti,
& divina institutione
formati audemus dicere:

124. Jungit manus, caput
Sacramento inclinans, cùm
dicit: *Oremus.*

125. Pater noster, &c.
in temptationem. *Min.* Sed
libera nos à malo.

125. Extendit manus, ⁸
stans oculis ad Sacramentum,
intentis, prosequitur usque ad
finem. Cùm dicit: *Et ne nos
inducas &c.* non jungit ma-
nus; sed sinistra super Corpo-
rale posita, &

126. Amen.

126. Dicto *Amen*, submissa
voce, manu dextra, pollice &
indice non disjunctis, Pate-
nam aliquantulum Purifica-
torio extergens, eam accipit
(si tamen facile tolli non
queat, sinistra manus subsidit
esse poterit, alias non adhi-
benda) inter indicem et me-
dium digitos: quam tenet
super Altare erectam.

127. Libera nos, quæ-
sumus Domine, ab omni-
bus malis, præteritis,

præ-

127. Sinistrâ super corpo-
rale positâ, dicit *Secreto*: li-
bete.

præsentibus, & futuris :
 & intercedente Beata &
 glorioſa ^{Immaculata} Virgine Dei Ge-
 nitrice MARIA,

128. cum beatis Apo-
 stolis tuis Petro & Paulo,
 atque Andrea, & omni-
 bus Sanctis,

129. da propitius pa-
 cem in diebus nostris,

130. Ut ope misericor-
 iaæ tuæ adjuti, & à pec-
 cato simus semper liberi,
 & ab omni perturbatio-
 ne securi.

131. Per eundem Do-
 minum nostrum Iesum
 Christum filium tuum.

128. Elevat manu dextera Patenam de Altari, & seipsum cum ea signare incipit ad ea verba : *cum beatis Apostolis &c.* cùm se signat, manum sinistram ponit infra pectus: deinde Patenam ipsam oscu- latur.

129. Dicens: *Da propitius.*

130. Submittit Patenā Ho-
 stiæ, quam indice sinistro ac-
 commodat super Patenam su-
 per Corporale positam, & ut
 communis mos est, partim
 pedi Calicis innixam, ut po-
 stea & partes Hostiæ, & Pate-
 na ipsa, commodius accipi
 possint; nec fragmenta à ter-
 go Patenæ adhærent: disco-
 operit Calicem, & genuflexus
 Sacramentum adorat; tum se
 erigens, accipit Hostiam in-
 ter pollicem & indicem dex-
 tra manu, & cum illis, ac pol-
 lice & indice sinistræ manus
 eam super Calicem tenens,

131. reverenter frangit per
 medium à superiori parte in-
 cipiens, & dicens: *Per eundem*
&c. Et medianam partem, quam
 inter pollicem & indicem dex-
 træ manus tenet, ponit super
 Patenam.

Qui

qui ex voluntate Patris,
cooperante Spiritu san-
cto per mortem tuam
mundum vivificasti : li-
bera me per hoc Sacro-
sanctum Corpus, & San-
guinem tuum, ab omni-
bus iniquitatibus meis,
& universis malis : & fac
me tuis semper inhærere
mandatis, & à te nunquā
separari permitas : qui
cum eodem D E O Patre
& Spiritu sancto vivis &
regnas D E U S in sæcula
sæculorum. Amen.

Perceptio Corporis tui
Domine J E S U Christe,
quod ego indignus su-
mire præsumo, non mihi
proveniat in judiciū, &
condemnationem : sed
pro tua pietate proxit mi-
hi ad tutamentum men-
tis & corporis, & ad me-
delam percipiendā. Qui
vivis & regnas cum D E O
Patre, in unitate Spiritus
sancti D E U S per omnia
sæcula sæculorum.

145. Amen.

T

146. Pa-

Instruct. I.

In Missis Defunctorum ne datur Pax, neque dicitur præcedens Oratio.

Si est datus Pacem, oscu-
latur Altare in medio, & in-
strumentum Pacis ei porre-
ctum à Ministro juxta ipsum
ad dextram, hoc est, in cornu
Epistolæ genuflexo, & dicit:
Pax tecum. Si non adsit, qui
hujusmodi instrumento Pa-
cem recipiat à Celebrante,
Pax non datur, etiamsi illius
datio Missæ conveniat: nec
osculatur Altare, sed dicta
præmissa Oratione, statim
subjungit alias hic præscri-
ptas.

145. Quibus Orationibus
diuis genuflectens Sacra-

il 146. Panem cælestem
accipiam, & nomen Do-
mini invocabo.

mentum adorat, & se erig.
146. Secretò dicit: Pa-
&c. quo dicto, dextrâ m-
accipit de Patena revere
ambas partes Hostiæ, &
locat inter pollicem &
cem sinistræ manus, qu-
Patenam inter eundem
cem & medium digitos
ponit, & eadem manu-
strâ tenens partes hujus
super Patenam intra Cal-
& pectus parùm inclin-
non tamen cubitum si-
Altari imponens, sed su-
sum inter pectus & Calice
tenens.

uæ. 147. Domine, non sum
dignus, ut intres sub te-
ctum meum, sed tantum
dic verbo, & sanabitur
anima mea. 2. Domine,
non sum &c. 3. Domine,
non sum dignus &c.

148. anima &c.

149. Corpus Domini
nostrî Iesu Christi, cu-
stodiat animam meam in
vitam æternam.

150. Amen.

147. Dicit voce aliquant-
lum elata tribus vicibus: Do-
mine non sum dignus &c.
retrahens pedem reveren-
causâ, aut genu curvans
trâ tribus vicibus percu-
ctus suum.

148. Ex sinistra accipi-
bas partes prædictas H
inter pollicem & in-
dextræ manus,

149. Et cum illa supi-
tenam signat seipsum
Crucis, (nondum à Ru-
erigere se iussus) ita ta-
ut Hostia non egrediatur
tenet limites immotæ, di-
Corpus Domini &c.

150. Se inclinans nunc

tra
151. Quid.

fundius, quam anteà , metu corporis inclinatione , & cùbitis super Altare positis, reverenter easdem ambas partes sumit: quibus sumptis deponit Patenam super Corporale, ut suprà n. 130. & erigens se junctis indicibus & pollicibus, ambas quoq; manus ante faciem jungit, & aliquantulum quiescit (non inclinato capite) in meditatio ne SS. Sacramenti.

151. Deinde depositis manibus dicit secretò : *quid retribuam &c.* & interim dis cooperit Calicem , genufle cit, surgit, accipit Patenam inspicit Corporale , colligit fragmenta cum Patena, si quæ sunt in eo, Patenam quoque diligenter cum pollice & inde dextræ manus super Calicem extergit , & ipsos digitos, ne quid fragmentorum in eis remaneat.

Si verò adsint Hostiæ consecratæ super Corporale posita pro alio tempore conservandæ , facta priùs genuflexione reponit eas in vas ad hoc ordinatum, & diligenter advertit, ne aliquod fragmētum, quantumcunque minimum , remaneat super Corporale: quod si fuerit , cu ratè reponit in Calicem.

152. Calicem salutaris

Post extersionem Pa-

212   *Pars VI. Rubricæ de Ritibus Missæ*

2 cipiam, & nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum, & ab inimicis meis salvus ero.

153. Sanguis Domini nostri Iesu Christi, custodiat animam meam in vitam æternam. Amen.

154. Quod ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus: & de mente temporali fiat nobis remedium sempiternū.

155. Corpus tuum Domine, quod sumpsi, & sanguis, quem potavi, adhæreat viscerib⁹ meis: & præsta, ut in mente renaneat scelerum macula, quem pura & sancta refecerunt Sacramenta. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum.

156. Amen.

tenæ, junctis pollicibus & indicibus Calicem dextra manu infra nodum cuppæ accipit, sinistra Patenam dicens: *Calicem &c.*

153. Signans se signo Crucis cum Calice dicit: *Sanguis Domini &c.* & manu sinistra supponens Patenam Calici stans reverenter sumit totum sanguinem cum particula in Calice posita.

154. Sumpto S. Sanguine dicit secretò: *Quod ore sumpsimus.* Et super Altare (nisi Ministri parva statura aliud exigat) porrigit Calicem Ministro in cornu Epistolæ, vinum infundente, quo se purificat, supponens iterum Patenam Calici.

155. Deinde vino & aquâ, interim dicens: *Corpus tuum &c.* (manens in medio Altaris, non accedens ad cornu Epistolæ, juxta Gerlae. & Arnaldum; aut certè in abitu & reditu, faciens competenter reverentiam vel Crucis; vel S. Sacramento), ab uit pollices & indices super Calicem, quos abstergit Purificatorio:

156. Ablutionem sumit, sinistrâ supponens Purificatorium Calici, & extergit os, & Calicem Purificatorio: quo

157. Ec-

facto; Purificatorium exten-
dit super Calicem & desuper
Patenam, ac super Patenam
parvam Pallam, & cooperit
Calicem velo, ac utrâq; ma-
nu adhibita, sinistrâ ad nodū,
dextrâ super Calicem, remo-
vet eum in sinistrum latus, ut
plicari queat Corporale: tum
dextra manu recipitur Bursa,
quæ post insertum Corpora-
le ita Calici imponitur, ut
ejus apertura antrorsum, non
ad latus respiciat: deinde ac-
ceptum denuò circa nodum
sinistrâ manu Calicem, dex-
trâ desuper positâ, collocat in
medio Altaris, & velum apt-
ut, sicuti in principio Mihi-
tutus Calix lateat.

Communio.

157. Benedicamus Deū
cæli, & coram omnibus
viventibus confitebimur
ci: quia fecit nobiscum
misericordiam suam.

158. Dominus vobiscū.
Postcommunio.

159. Oremus. Proficiat
nobis ad salutem corpo-
ris et animæ, Domine
Deus noster, hujus Sa-
cramentiusceptio, &

3 sem-

157. Facit Crucis profun-
dam reverentiam, & à medio
ad cornu Epistolæ accedens
stans manibus junctis, legit
Communionem: *Ecce Virgo*
&c. qua lecta junctis item
manibus ante pectus vadit ad
medium Altaris, & eo oscu-
lato vertit se ad Populum, à
manu sinistra ad dextram, &c.

158. dicit *Dominus* &c. &
per eandem viam redit ad li-
bruim.

157 dicit: *Oremus:* & ut
supra Orationes eodem or-
ne, numero & modo, ut di-
cta sunt collectæ.

294   *Pars VI. Rubricæ de Ritibus Missæ*

sempiternæ sanctæ Trinitatis, ejusdémque individuæ Unitatis confessio. Per Dominum &c.

160. *Sæcula sæculorum.*

161. *Dominus vobis-cum.*

162. *Ite Missa est. Vel*

63. *Benedicamus Domino.*

164. *Requiescant in pace.*

160. Claudit librū, & jungens manus ante pectus, revertitur ad medium Altaris, eoque osculato,

161. Vertit se, ut suprà, & dicit: *Dominus vobiscum.* quo dicto stans, junctis manibus versus Populum,

162. dicens, si dicendum est, *Ite*, & per eandem viam revertitur ad Altare. Si verò non sit dicendum, revertitur eodem modo per eandem viam ad medium Altaris.

163. Ubi stans versus illud junctis ad pectus manibus dicit: *Benedicamus.*

164. In Missis Defunctorū eodem modo stans versus Altare dicit: *Requiescant.*

In Quadragesima autem Feria 4. Cinerum usque ad Feriam 4. majoris hebdomadæ, in feriali Officio, postquam Celebrans dixit Orationes post Communionem cum suis solitis conclusionibus antequam dicat: *Dominus vobiscum*, stans in eodem loco ante librum dicit: *Oremus, Humiliate capita vestra D.F.O.* caput inclinans Crucis, & extensis manibus subjungit eadem voce, Orationem super

Populum ibidem positā: quā finitā osculatur Altare, & vertens se ad Populum dicit: *Dominus vobiscum*, & alia, ut srprā.

165. Ante medium Altaris junctis manibus super eo, & capite inclinato dicit secretō, *Placeat &c.*

165. Placeat tibi sancta TRINITAS obsequium servitutis meæ, & præsta: ut Sacrificium, quod oculis tuæ Majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihique & omnibus, pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile. Per Christum Dominum nostrū.

166. Amen.

166. Osculatur Altare, & elevatis oculis extendens, elevans, & jungens manus dicit: *Benedicat.*

167. Caput Crucis inclinat, & versus ad Populum, semel tantum benedicens, etiam in Missis solemnibus,

168. Prosequitur: *Pater, & Filius &c.* vertens se doctrorsum ad cornu Evangelij si non prostet Venerabile.

In Missis Defunctorū omititur benedictio, & dicto *placeat*, osculatur Altare, & statim

169. Accedit ad cornu Evangelij dicens: *Dominus &c.*

170. Signat Altare sed tan-

169. Dominus vobiscum.

170. Initium S. Evan-

296 *Pars VI. Rubricæ de Ritibus Missæ*

gelijs secundū Joannem.
In principio erat &c.

tūm, si Venerabile non pro-
stat) vel librum, & se, ut suprā
in Evangelio primo.

171. *Et VERBUM CA-*
RO FACTUM EST.

171. *Genuflectit;*

Minister. Deo gratias.

Finito Evangelio, rediens ad medium Altaris facit com-
petentem, vel Crucis, vel SS. Sacramento ibidem reveren-
tiā, & disposito Calice eum accipiens, infra insimum gra-
dum Altaris descendit, & vel profundè se Crucis iterum incli-
nat, aut coram SS. Sacramento genuflectit, discedensque ab
Altari Sacristiam versus, pro gratiarum actione dicit Antiph.
Trium puerorum &c.

TITULUS XV.

*DE TONO IN HYMNO ANGELICO,
SYMBOLO, PRÆFATIONE, ORATIONE
DOMINICA, ET CLAVSULA
MISSÆ ADHIBENDO.*

ET si de Tono in Missa adhibendo p. 2. tit. 33.
fusius sit actum; quia tamen ibidem quoad
Tonos hoc Titulo expressos, Neomystas ad Mis-
sale remiseram, hoc autem ab ijsdem difficulter
interdum haberi potest; ideo, ut hoc etiam subsi-
dio non careant, placuit illos quoque Tonos
hoc loco breviter exprimere.

¶)?+?(§

g. I. TO.